

Vaasan hallinto-oikeudelle

vaasa.hao@oikeus.fi

Asia Valitus yhteislupapäätöksestä; kalliokiviaineksen otto, kiviaineksen louhinta ja murskaus sekä louheen vastaanotto ja murskaus, kiinteistö Metsä-Pietilä 418-439-3-6, Lempäälä

Päätös, josta valitetaan

Lempäälä kunta, viranomaislautakunta 23.04.2025 § 18

Tiedoksisaantipäivä 29.4.2025

Valittaja Destia Oy, kotipaikka Helsinki (jäljempänä "hakija")

Yhteyshenkilö:

Vaatimukset

Destia Oy pyytää, että Vaasan hallinto-oikeus kumoaa Lempäälän viranomaislautakunnan päätöksen 23.04.2025 § 18 ja palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

PERUSTEET YLEISESTI

Hakija katsoo, että päätöksen perustelut ovat virheelliset ja että haettu yhteislupa olisi tullut myöntää. Sijaintipaikan soveltuvuus on valituksenalaisessa päätöksessä arvioitu virheellisesti sekä ympäristövaikutusten, vaikutusalueen pilaantumisherkyyden että kaavoituksen osalta. Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa ei ole esitetty, miten haettu toiminta todellisuudessa vaikeuttaisi kaavoituksen toteutumista eikä sitä, millä lailla toiminnan vaikutusalue olisi herkkää pilaantumiselle, erityisesti meluvaikutuksille.

Tehtyä päätöstä ei myöskään ole suhteutettu nykyiseen lupatilanteeseen ja lupaharkinta on siltä osin tehty virheellisesti. Valituksenalaisessa päätöksessä on jätetty huomioimatta, että lupaa haetaan lainvoimaiset maa- ja ympäristöluvat omaavalle kiviainesalueelle, lähes samalle lupa-ajalle, jolle tällä hetkellä on jo voimassa maa-aines- ja ympäristölupa samaan toimintaan kuin jota nyt vireillä oleva

Destia Oy

Firdonkatu 2 T 151

00520 Helsinki

P. +358 (0)20 444 11

www.destia.fi

Y-tunnus/Business ID 2163026-3

hakemus koskee. Päätöksessä on niin ikään jätetty huomioimatta, että lupa-alueen pinta-ala ei kasva vaan säilyy ennallaan, ja että ajoittaisen melun vaikutusalue pienenee merkittävästi. Lupapäätöstä on virheellisesti perusteltu muun muassa meluvaikutuksilla ja vaikutusalueen (melu)herkkyydellä, vaikka tosiasiaassa nykytilanteeseen verrattuna meluvaikutus vähenee hakemuksen mukaisen toiminnan johdosta. Valituksen yksityiskohtaiset perustelut esitetään asiakohdittain seuraavassa.

YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

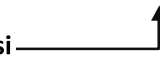
Toiminnan ajankohta ja ajallinen kesto

Viranomaislautakunta on perustellut päätöstään sillä, että haettu toiminta vaikeuttaisi alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen ja että strategisen yleiskaavan pyrkimyksenä on koko ajan edistää pääsyä yleiskaavan tavoitteeseen, jossa alue toteuttaa kaavamääräyksiä vuonna 2040.

Johtopäätökset haetun toiminnan ajallisesta kestosta ja siten kaavoituksen vaikeutumisesta on tehty valituksenalaisessa päätöksessä kuitenkin väärin. Päätöksessä on jätetty huomioimatta, että lupaa haetaan lainvoimaiset maa- ja ympäristöluvat omaavalle kiviainesalueelle, samalle lupa-ajalle, jolle tällä hetkellä on jo voimassa maa-aines- ja ympäristölupa samaan toimintaan kuin jota nyt vireillä oleva lupa-hakemus koskee.

Hervannan kiviainesalueella on voimassa ympäristölupa 6.3.2030 saakka. Ympäristölupa koskee kiviaineksen louhintaa ja murskausta. Nyt vireillä olevassa luvassa lupa-ajaksi on esitetty 31.12.2030 saakka eli vain noin 9 kk pidempään. Yleiskaavan tavoitevuosi on tästä kymmenen vuoden päässä, vuonna 2040 (kuva 1). Tehty päätös on epäsuhtainen siihen nähden, että haettu lupa-aika on lähes sama kuin nyt voimassa oleva lupa-aika ja päätös on siten tehty väärin perustein.

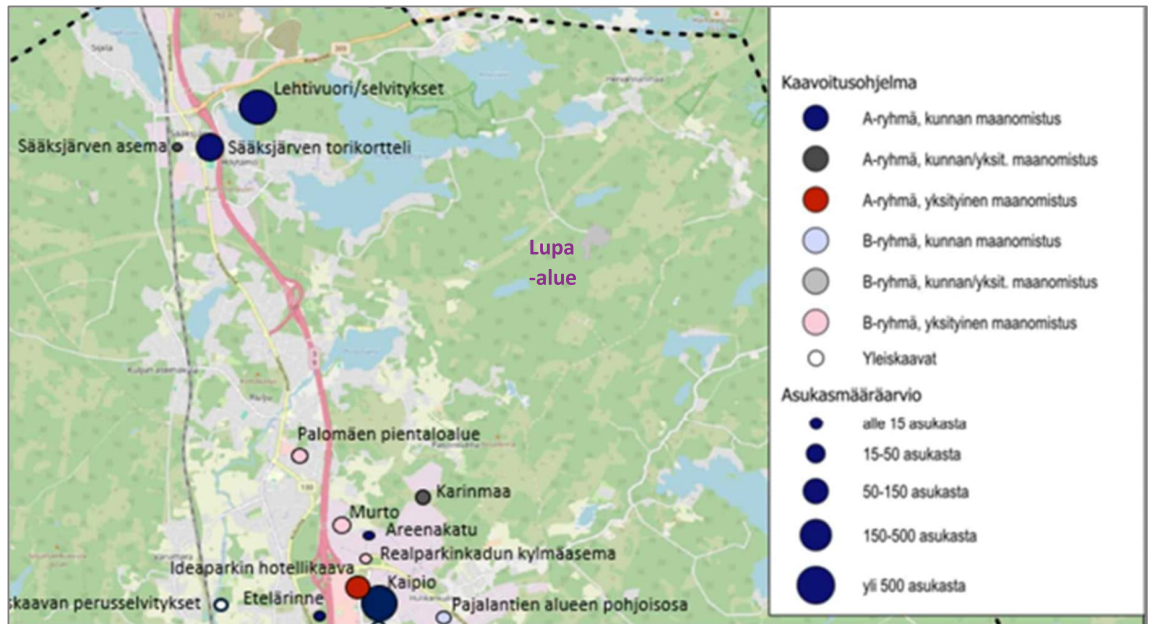
2025	...	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Nykyinen ympäristölupa													
Haettu yhteislupa													

Strategisen yleiskaavan tavoitevuosi

Kuva 1. Nykyisen ja vireillä olevan ympäristöluvan voimassaoloaika verrattuna strategisen yleiskaavan tavoitevuoteen.

Valituksenalaisessa päätöksessä on yleisellä tasolla esitetty, että haettu toiminta vaikeuttaisi alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen, mutta päätöksessä ei ole perusteltu, millä lailla yleiskaavan toteutuminen tosiasiasa vaikeutuisi. Esitetty yleinen perustelu kaavan toteuttamisen vaikeutumisesta on kuitenkin ristiriidassa sen kanssa, että tosiasiasa Lempäälässä ei ole vireillä eikä suunnitteilla mitään maankäytön suunnitteluprosessia Lempäälän koillisosan maa-alueelle, jolla lupahakemuksen mukainen ja toiminnassa oleva Hervannan kiviainesalue sijaitsee. Lempäälän koillisosan maa-alueiden yleiskaavoitus ei sisälly Lempäälän kunnan kaavoitusohjelman 2025 ryhmiin A eikä B (ryhmä A = vuoden 2025 aikana kaikissa tilanteissa eteenpäin vietävät kaavat, ryhmä B = resurssien salliessa eteenpäin vietävät kaavat) (kuva 2). Lempäälän kunnalla ei myöskään ole käynnissä muita maankäytön suunnitteluprosesseja Lempäälän koillisosan maa-alueille (Lempäälän kaavoitustilanne: <https://www.lem-paala.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/kaavoitus/>).

Koska mitään todellisia välittömiä pyrkimyksiä esimerkiksi ulkoilun tai retkeilyn edistämiseen maankäytön suunnittelulla lähivuosina (2025-2030) ei ole, ovat myös päätöksen perustelut kaavan toteuttamisen vaikeutumisesta virheelliset. Erityisesti huomioon otettavaa on se, että haettu lupa-aika säilyy lähes ennallaan, ja viranomaislautakunnan tekemä kielteinen lupapäätös ei siten tosiasiasa vaikuta kaavan toteutumisen aikatauluun. Luvan myöntäminen nykyiselle lupa-alueelle, jo alueella voimassa olevan lupa-ajan puitteissa ei myöskään vaikeuta alueen maankäytön suunnittelua. Haettu lupa olisi tullut myöntää.

Kuva 2. Ote Lempäälän kaavoitusohjelmasta 2025. Eteenpäin vietävät kaavahankkeet 2025. Lähde: <https://www.lempaala.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maan-kaytto/kaavoituskatsaus-ja-ohjelma/>

Toiminnan luonne, vaikutusten merkittävyys ja vaikutusalueen herkkyys

Viranomaislautakunta on perustellut päätöstään sillä, että toiminnasta aiheutuu ympäristöhäiriöitä erityisesti melun osalta ja että meluvaikutus olisi merkittävää. Perusteluissa katsotaan myös, että vaikutusalue olisi herkkä ympäristön pilaantumiselle johtuen sen merkityksestä luonnonrauhan ydinalueena ja hiljaisena alueena.

Päätöksessä ei kuitenkaan ole lainkaan perusteltu, millä lailla alue olisi melulle erityisen herkkää hakemuksen mukaisessa tilanteessa, jossa meluvaikutus vähenisi minimiin jäljellä olevan lupakauden ajaksi, kun lupa-alueella on joka tapauksessa voimassa maa-aines- ja ympäristölupa vuoteen 2030 saakka. Päätöksessä ei ole ylipäätään perusteltu, miten alue tosiasiallisesti olisi melulle erityisen herkkää tai millä lailla ja mihin kohteisiin meluvaikutus olisi merkittävä. Päätöksessä on myös jätetty huomioimatta, että tosiasiallisesti meluvaikutus vähenee hakemuksen mukaisen toiminnan johdosta.

Ympäristönsuojelulaissa ei ole yksiselitteistä määritelmää vaikutusalueen herkkyydelle. Meluvaikutuksen osalta voidaan kuitenkin arvioida, että vaikutusalueen

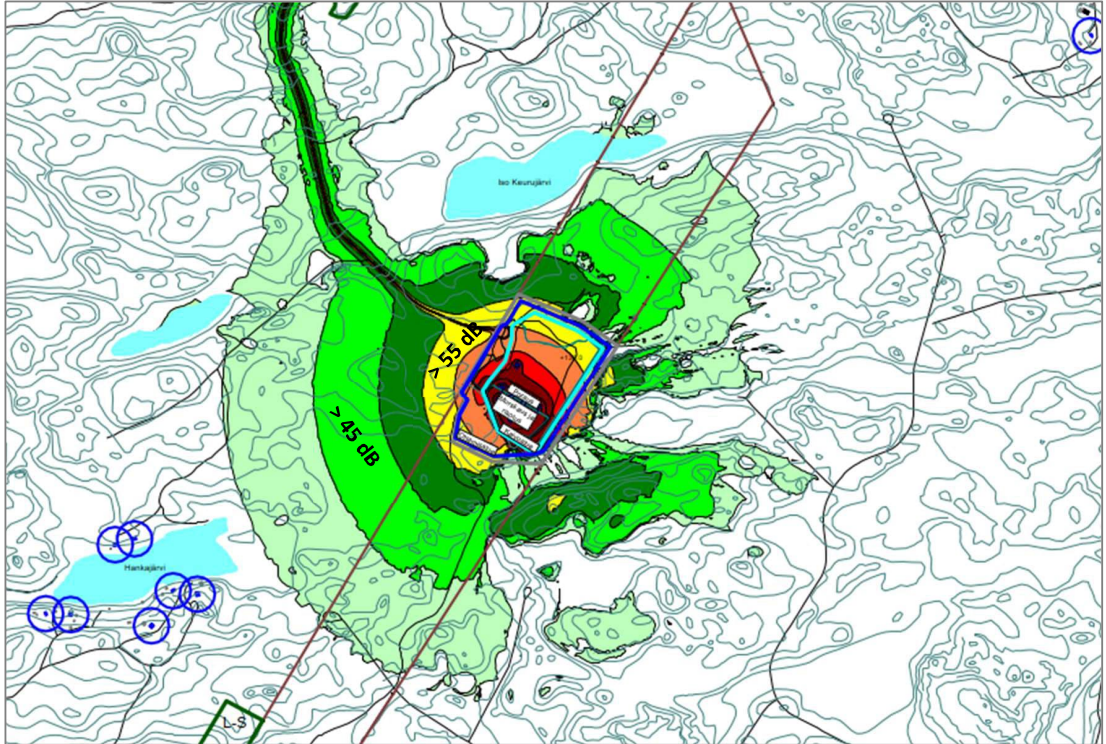
herkkyys voisi perustua sen luontoarvoihin (suojelualueet, uhanalaiset lajit, arvokkaat elinympäristöt) tai maankäyttöön (asutus, päiväkodit, oppi- tai hoitolaitokset).

Lupaprosessin tai kuluvan lupakauden aikana lupa- ja valvontaviranomaiset eivät ole tuoneet esiin luonto- tai muita kohteita, jotka eivät olisi olleet tiedossa jo nyt voimassa olevia lupia myönnettäessä ja joiden johdosta melua tulisi rajoittaa. Hakemuksesta annetuissa useissa viranomaislausunnoissa tai muutoin lupaprosessin aikana ei ole tuotu esiin luonnonsuojelullisia seikkoja, jotka tekisivät alueesta melulle erityisen herkän. Luonnonsuojelulainsäädännön toteuttamista ja luonnon- ja maisemansuojelun edistämistä valvoo Pirkanmaalla ylimpänä valvontaviranomaisena Pirkanmaan ELY-keskus. ELY-keskus ei tuonut lausunnossaan (13.12.2023) esiin luonnonsuojelu- tai muita melulle herkkiä kohteita, jotka olisivat luvan myöntämisen esteenä. Lausunnon johtopäätöksenä ELY-keskus katsoi luvan myöntämisen edellytysten olevan olemassa seuraavasti:

"...maa-ainesten ottaminen voi alueella olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain, ympäristönsuojelulain, vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamaa haittaa. ELY-keskus näkee, että hankkeelle ei tarvitse soveltaa YVA-menettelyä eikä hanke edellytä vesilain mukaista lupaa."

Asutukselle aiheutuvia vaikutuksia ja niiden merkittävyyttä voidaan arvioida sekä etäisyyksien että annettujen muistutusten perusteella. Nyt vireillä oleva hakemus oli laajalti nähtävillä kahteen kertaan, joista ensimmäisessä hakemuksesta ei jätetty yhtään muistutusta ja toisella nähtävilläolokerralla kolme. Muistutuksia oli pyydetty laajemmalla kuin yhden kilometrin etäisyydeltä, sillä kaksi muistutuksesta tuli noin kahden kilometrin etäisyydeltä ja kolmannen muistutuksen asianosaisuus ei selvinnyt muistutuksesta.

Etäisyys lupa-alueesta lähimpään asutukseen on kaikissa ilmansuunnissa vähintään 1...1,5 kilometriä. Samoin etäisyydet lähimpiin lomarakennuksiin ovat varsinaisesta melua aiheuttavasta toiminnasta kaikissa ilmansuunnissa yli yhden kilometrin (hakemuksen liite 6). Enintään 45 dB:n keskiäänitaso ulottuisi hakemuksen mukaisessa tilanteessa, louhintaa syvennettäessä, enintään noin 300 metrin etäisyydelle (kuva 3 sekä ympäristömeluselvitys, hakemuksen liite 11) lupa-alueesta.

Kuva 3. Ote ympäristömeluselvityksen (hakemuksen liite 11) liitekartasta 3. Louhinta- ja murskaustoiminnan aiheuttaman melun päiväjän keskiäänitaso $L_{Aeq,7-22}$.

Tehtyihin selvityksiin perustuen voidaan arvioida, että meluvaikutus asutukselle ei ole merkittävää. Tähänastisen toiminnan aikana hakijalle ei ole tullut valituksia melusta.

Retkeilyreittien osalta voidaan todeta, että melun vaikutusalueella ei kulje retkeilyreittejä, vaan etäisyys Birgitan polun reittiin on valtaosin yli yhden kilometrin. Lähimmillään lupa-aluetta Birgitan polku kulkee jonkin matkaa lupa-alueen koillispuolella, noin 700 metrin etäisyydellä lupa-alueen reunasta, loitoten sitten jälleen etäämmälle koilliseen. Tällä kohdalla reitti kulkee Fingridin kantaverkkoon kuuluvan 400 kV Ulvila-Kangasala voimalinjan alla, lähellä asutusta ja tieverkkoa, eikä tätä osuutta reitistä voida pitää erityisen erämaisena tai luonnon ydinalueena. Voidaan todeta, että ottaen huomioon etäisyydet ja hakemuksessa esitetty pitkä kesäajan toimintakielto, hakijan toiminta ei vaikuta alueen retkeilykäyttöön.

Viranomaislautakunnan tekemä kielteinen lupapäätös on näin ollen kohtuuton ja epäsuhteessa siihen nähden, että haetun toiminnan meluvaikutus on hyvin vähäinen ja toiminnan vaikutusalue ei tehtyjen selvitysten ja annettujen

viranomaislausuntojen perusteella ylipäättään ole melulle ympäristönsuojelulain tarkoittamalla tavalla erityisen herkkää.

Hakija katsoo, että sijoituspaikan soveltuvuutta (YSL 11 §, YSL 12 §, MAL 3 §) ei voida tässä tapauksessa ratkaista yksin strategisen yleiskaavan vuoden 2040 tavoitteiden perusteella, kun lupa-alueella on joka tapauksessa lainvoimainen ympäristölupa ajoittaista melua aiheuttavalle toiminnalle vuoteen 2030 saakka. Koska haettu lupa-aika sijoittuu ajallisesti nykyiselle lupakaudelle, lupaharkinnassa tulee objektiivisesti arvioida toiminnan kesto ja luonne hakemuksen mukaisessa tilanteessa verrattuna nykytilanteeseen.

Hakija katsoo myös, että pelkkä yleiskaavamerkintä ei tee koko useiden kymmenien neliökilometrien laajuista yleiskaavamerkinnän aluetta (hiljainen alue, luonnonrauhan ydinalue) ympäristönsuojelulain tarkoittamalla tavalla herkkää pilaantumiselle, vaan vaikutusalueen ympäristön pilaantumisherkkyys tulee arvioida paikkakohtaisesti, objektiivisesti ja tosiasioihin perustuen.

Kaavatilanteesta ja kaavoituksen toteutumisedellytyksistä

Valituksenalaisen päätöksen perusteluiden yhteenvedona esitetään, että:

"Kun otetaan huomioon lupahakemuksen sijaintipaikkaa ja sen vaikutusalueetta koskeva kaavatilanne sekä lupahakemukseen saadut lausunnot, on hakemuksen mukainen toiminta ristiriidassa sijoituspaikan voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan sekä Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 kanssa. Haetun toiminnan katsotaan vaikeuttavan alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen (MAL 3 § ja YSL 12 §)."

Yksityiskohtaisempina perusteluina viranomaislautakunta on katsonut haetun toiminnan olevan ristiriidassa alueella voimassa olevaan kaavatilanteeseen nähden, ottaen huomioon toiminnan sijoittumisen oikeusvaikutteisen strategisen yleiskaavan luonnonrauhan ydinalueelle sekä hiljaiselle alueelle. Perusteluissa on esitetty oletus, että alueella tulisi toiminta jatkumaan nykyisen maa-ainesten ottoluvan voimassa oloa pidemmän aikaa ja esitettyjen ottomäärien sekä vuosittaisen tuotantomäärän perusteella arvioituna myös nykyisen ympäristöluvan voimassa oloa pidemmän aikaa.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa esitetään, että koska haettu toiminta ei ole maa- ja metsätalouskäyttöä, toiminta olisi ristiriidassa myös maakuntakaavan MK-merkinnän kanssa. Samoin esitetään, että koska lupa-alueella ei ole maakuntakaavassa EOk-merkintää, se ei olisi soveltuva kiviaineksen ottamiseen jäljellä

olevan lupakauden ajaksi. Lisäksi perusteluissa esitetään spekulatioita hakijan liiketoiminnasta ja toiminnan kestosta tulevina vuosina.

Hakija esittää vastauksenaan teemoittain seuraavaa teemoittain:

Lempäälän strategisen yleiskaavan 2040 toteutumisesta

Lempäälän strateginen yleiskaava 2040 on laadittu tilanteessa, jossa Hervannan kiviainesalueella oli jo voimassa maa-aines- ja ympäristölupa vuoteen 2030 saakka. Luvan mukainen toiminta oli aloitettu ennen kaavan lainvoimaistumista. Lupien voimassaolo sekä erityisesti voimassaoloaika ovat olleet Lempäälän kunnan tiedossa strategista yleiskaavaa laadittaessa. Lempäälän kunnan tiedossa on siten ollut myös, että ympäristöluvanvaraisesta toiminnasta aiheutuu lähialueelle ajoittain melua lupien voimassaolon ajan.

Lainvoimaisten lupien voimassaoloaika on lähes sama kuin lupa-aika, jota nyt vireillä olevassa hakemuksessa haetaan. Erona nyt vireillä olevaan hakemukseen on, että vireillä olevan hakemuksen mukainen toiminta vähentäisi meluvaikutuksen lähiympäristöön marginaaliseksi eli haetun toiminnan vaikutus on positiivinen.

Lempäälän strategisen yleiskaavan 2040 hiljaisen alueen kaavamerkinnän mukaan:

"Alueen suunnittelussa huomioidaan pyrkimys säilyttää alue hiljaisena. Alueelle tai sen läheisyyteen tulee välttää sijoittamasta toimintoja, jotka merkittävästi lisäävät alueen melua."

Viitaten edellä kuvattuun kaavamerkintään, tavoitteena on siis pyrkiä tilanteeseen, jossa nykytilanteeseen nähden merkittävästi lisää melua aiheuttavien toimintojen sijoittaminen vältettäisiin. Yleiskaavaa laadittaessa on näin ollen hyväksytty, että alueella on melua aiheuttavia toimintoja, myös muuta kuin hakijan toimintaa. Kaavamerkinnän sanamuoto ei ole ehdoton kielto meluvaikutusten syntymiselle, vaan tavoite välttää melun lisääntymistä.

Lempäälän strategisen yleiskaavan 2040 luonnon ydinalueen merkinnän mukaan:

"Luonnon hyvinvointi ja hyvinvointivaikutukset ovat tärkeä osa Lempäälän vetovoimaa. Alueelle luodaan merkittävä virkistys- ja luonnonrauhan kokonaisuus. Luonnon ydinalue pyritään säilyttämään rakentamattomana sekä riittävän laajana ja yhtenäisenä. Alueelle tai läheisyyteen tulee välttää

sijoittamasta toimintoja, jotka merkittävästi vaarantavat luontoarvoja tai aiheuttavat häiriötä luonnolle tai ihmisille.”

Luonnonrauhan ydinalueen kaavamerkinnän tavoitteena on siis pyrkimys tilanteeseen, jossa alue pyritään säilyttämään nykytilanteeseen nähden riittävä laajana ja yhtenäisenä. Kaavamerkinnän sanamuoto ei ole näin ollen ehdoton, vaan merkinnän mukaan pyrkimyksenä on säilyttää alue riittävän laajana ja yhtenäisenä.

Destian hakemuksessa ei ole kyse uudesta toiminnasta alueella eikä toiminnan pinta-alallisesta laajentumisesta. Kyse ei myöskään ole toiminnan keston oleellisesta pidentymisestä. Haettu toiminta vähentää meluvaikutuksia nykytilanteeseen nähden ja muuttaa siten tilannetta ainoastaan positiiviseen suuntaan kaavan toteutumisen kannalta. Hanke ei vaaranna alueen luontoarvoja, vaan toiminnan päätyttyä luontoarvoja lisätään jälkihoitotöiden ansiosta.

Hakija katsoo, että tässä tapauksessa, kun haettu toiminta tapahtuu jo voimassa olevien lupien lupa-ajan puitteissa ja vähentää olemassa olevan toiminnan meluvaikutuksia, haettu toiminta nimenomaan edistää strategisen yleiskaavan pyrkimyksiä. Päätös on siksi tehty virheellisin perustein.

Virheellisyyttä tukee tosiasia, että Lempäälässä ei ole vireillä maankäytön suunnitelmia hakijan hankkeen vaikutusalueelle vuosille 2025-2030. Lisäksi strategisen yleiskaavan tavoitevuosi on 2040 eli kymmenen vuotta sen jälkeen, kun hakijan toiminta alueella päättyisi joko nykyisen voimassa olevan luvan taikka hakemuksen perusteella myönnetyn luvan nojalla. Luvan myöntäminen hakemuksen mukaisesti ei todellisuudessa vaikeuta maankäytön suunnittelua ja harkintavaltaa on siksi käytetty virheellisesti.

Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 toteutumisesta

Hakija on tietoinen maakuntakaavan merkinnöistä ja niiden sisällöstä. Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Lisäksi maa-aineslain 3 §:n mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Myös Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on laadittu tilanteessa, jossa Hervannan kiviainesalueella oli jo voimassa maa-aines- ja ympäristölupa vuoteen 2030 saakka. Kiviainesten ottotoiminta ja sen lupien voimassaolo ovat niin ikään olleet tiedossa maakuntakaavaa laadittaessa. Tiedossa on siten ollut, että ympäristöluvanvaraisesta toiminnasta aiheutuu lähialueelle ajoittain melua lupien voimassaolon ajan. Nyt haettua toimintaa ei siksi tässä tapauksessa voida tarkastella uutena toimintana kaavan toteuttamisen näkökulmasta.

Hervannan kiviainesalueen lainvoimaisten lupien voimassaoloaika on lähes sama kuin lupa-aika, jota nyt vireillä olevassa hakemuksessa haetaan. Erona nyt vireillä olevaan hakemukseen on, että vireillä olevan hakemuksen mukainen toiminta vähentäisi meluvaikutuksen lähiympäristöön marginaaliseksi (45 dB:n päiväajan keskiäänitaso ulottuisi vain noin 300 metrin etäisyydelle lupa-alueesta, kuva 3). Ympäristövaikutusten näkökulmasta hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutus on positiivinen. Sijoittamispaikan valinnassa toteutuvat maa-aineslain 3 §:n tavoitteet: Ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi, maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti ja toiminnasta ei aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Kun tarkastellaan asiaa maakuntakaavan MK-merkinnän tavoitteiden toteutumisen kannalta, voidaan todeta, että kyseisen MK-alueen pinta-ala on yli 70 neliökilometriä (km²). Hakijan lupa-alue sijaitsee sen luoteisreunassa, sijaiten samalla maakuntakaavassa Tampereen kaupunkiseudun kasvutaajaman kehittämisvyöhykkeellä (kuva 4). Voidaan myös todeta, että samalla MK-alueella sijaitsee kaksi muuta kiviainestenottoaluetta.

Kuva 4. Maa-ainesten ottoluvat Pirkanmaan maakuntakaavan MK-alueilla Tampereen eteläpuolella. Voimassa olevat maa-ainesluvut on merkitty violetilla merkillä. Lähde: Maanmittauslaitos, Paikkatietoikkuna.

Niin ikään Tampereen pohjoispuolelle sijoittuvilla maakuntakaavan MK-alueilla on voimassa olevia kiviainesten ottolupia (kuva 5). Esimerkinomaisesti voidaan todeta, että Tampereen kaupunki on Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 hyväksymisen jälkeen perustanut Tampereen pohjoispuolelle Kintulammin luonnonsuojelualue (tunnus: YSA240160) uusine retkeilyreitistöineen, huolimatta siitä, että alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee kolme kiviainestenottoaluetta MK-alueella. Uusi retkeilyalue on maakunnallisesti erittäin suosittu.

Destia Oy

Firdonkatu 2 T 151
00520 Helsinki
P. +358 (0)20 444 11
www.destia.fi

Y-tunnus/Business ID 2163026-3

Kuva 5. Maa-ainesten ottoluvat Pirkanmaan maakuntakaavan MK-alueilla Tampereen pohjoispuolella. Voimassa olevat maa-ainesluvut on merkitty violetilla merkillä. Lähde: Maanmittauslaitos, Paikkatietoikkuna.

Voidaan todeta, että kiviainesten ottaminen ei tosiasiaassa vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen eli maa- ja metsätalousskäyttöön sekä retkeilyn ja ulkoilun järjestämiseen, vaan ulkoilua ja retkeilyä on voitu edistää kiviainesten ottamisesta riippumatta. Tästä syystä hakija katsoo, että viranomaislautakunnan tekemä johtopäätös maakuntakaavan toteuttamisen vaikeutumisesta on tehty väärin perustein.

Hakija katsoo myös, että mikäli hylkäävää lupapäätöstä perustellaan maakunnallisilla tavoitteilla, luvanhakijoita tulee kohdella maakunnallisella tasolla yhdenvertaisesti ja objektiivisesti.

Luonnonvarojen kestävä ja taloudellinen hyödyntäminen

Pirkanmaan liitto suhtautuu lausunnossaan (13.12.2024) myönteisesti ottamisalueen kiviaineksen taloudelliseen hyödyntämiseen:

"Haettuun ottamisen syventämiseen Pirkanmaan liitto suhtautuu periaatteessa myönteisesti, mikäli se voidaan toteuttaa voimassa olevien lupien voimassa olon puitteissa, ja siten, että alue on otettavissa toiminnan päätyttyä kaavojen mukaiseen käyttöön. Avatun kohteen kiviainesten hyödyntäminen mahdollisimman kattavasti vähentää välitöntä tarvetta uusien louhosten avaamiselle toisaalla. Toimittaessa aiempaa syvemmällä toiminnan meluhaitta ei ulotu yhtä laajalle kuin muutoin."

Myös hakija katsoo, että hakemuksen mukainen toiminta on nimenomaan maa-aineslain 1 §:n ja 3 §:n tarkoittamaa, jo perustettujen ottoalueiden luonnonvarojen hyödyntämistä taloudellisesti ja kestävästi kehitystä tukevalla tavalla. Ympäristövaikutusten kannalta on positiivista hyödyntää jo perustetut alueet säästeliäästi loppuun ennen uusien avaamista.

Hakemuksessa esitetty jälkihoito (hakemuksen luku 10) toteuttaa täysin maakuntakaavan tavoitteita edistää alueen retkeilyä ja ulkoilua luomalla alueelle kalliopohjainen metsälampi. Ottaen huomioon, että lupa-alue sijaitsee myös maakuntakaavan kehittämisvyöhykkeellä, hakija pitää positiivisena esitettyä jälkihoitosuunnitelmaa, joka toteutuessaan lisää alueen luonto- ja virkistyskäyttöarvoja. Käytöstä poistetuille kiviainestenottoalueille kehittyy ajan kanssa monipuolisia ja erityisiä luontotyyppisiä ja jälkihoidossa on useita mahdollisuuksia auttaa alueen luontoa kehittymään monimuotoiseen suuntaan.

Maakuntakaavan EOk -merkinnän merkitys lupaharkinnassa

Valituksenalaisessa päätöksessä on tehty virheellinen johtopäätös maakuntakaavan EOk-merkintöjen osalta. Päätöksen perusteluissa esitetään, että hylkäävän päätöksen perusteluna voisi olla myös se, että lupa-alueella ei ole maakuntakaavassa EOk-merkintää. EOk-merkinnän selite kuuluu:

*"**Kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue.** Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla sijaitsee maakunnan kiviaineshuollon kannalta merkittäviä, tutkittuja maaperän tai kallioperän kiviainesvaroja. Alueiden rajaukset ovat yleispiirteisiä, ja ne tarkentuvat arvioitaessa ottamisedellytyksiä maa-aineslain edellyttämällä tavalla."*

Koska lupa-aluetta ei ole maakuntakaavoituksessa arvioitu kiviaineshuollon kannalta tärkeäksi alueeksi (EOk), johtopäätöksenä valituksenalaisessa päätöksessä pidetään, että luvanmyöntämisen edellytykset eivät tällöin olisi olemassa.

Tosiasiassa maakuntakaavan EOk-merkintä osoittaa selitteensä mukaisesti kiviaineshuollon kannalta alueita, joilla sijaitsee maakunnan kiviaineshuollon kannalta merkittäviä, tutkittuja maaperän tai kallioperän kiviainesvaroja. Maakuntakaava ei ota kantaa paikalliseen kiviaineshuoltoon, vaan maa-aineslupien lupaharkinta tehdään hakemuskohdaisesti ja objektiivisesti maa-aineslain perusteella.

Hakija myös huomauttaa, että intressivertailu ei kuulu maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain luvan myöntämisen edellytyksiin. Maa-aineslain 6 §:n ja ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan lupa tulee myöntää, mikäli luvanmyöntämisen edellytykset täyttyvät.

Vireillä oleva vaihemaakuntakaava

Vireillä olevassa Elonkirjo ja energia -vaihemaakuntakaavassa oleva siniviherruonnon monimuotoisuuden ydinalue sijoittuu Ruskontien eteläpuolisen järvi-
ketjun Höytämönjärvi-Koipijärvi alueelle. Merkinällä osoitetaan luontoarvoiltaan maakunnallisesti merkittäviksi tunnistetut alueet vesistöissä, virtavesissä sekä niiden läheisyydessä. Hakijan toiminta ei millään lailla vaikuta tämän alueen luontoarvoihin tai luonnon monimuotoisuuteen, eikä lupa-alueelta kulje vesiä em. järviin. Kyseinen kaavamerkintä ei näin ollen ole relevantti lupaharkinnan kannalta.

Lupapäätöksen perusteluihin sisällytetyt oletamat

Lupaviranomainen on valituksenalaisessa päätöksessä esittänyt spekulatioita hakijan liiketoiminnasta, muun muassa vuosittaisista ottamismääristä tulevina vuosina. Samoin oletuksia on tehty siitä, että maa-ainesluvan päättymisen tarkoittaisi myös muun toiminnan ja siten ympäristövaikutusten päättymistä.

Hakija toteaa, että lupaharkinta tulee tehdä objektiivisesti hakemuksessa esitetyn perusteella, ja oletuksiin perustuva päätöksenteko ei kuulu hyvään hallintotapaan. Hakija toteaa, että tehty oletus on virheellinen. Lupa-alueella on joka tapauksessa voimassa lupa kiviaineksen murskaukseen vuoteen 2030 asti ja louhetta voidaan murskata myös vuoden 2027 jälkeen.

Asiavirheen oikaisu

Hakija oikaisee, että toisin kuin valituksenalaisessa päätöksessä (s. 56) esitetään, Destialla ei ole vireillä ympäristölupaa valtatie 3 itäpuolelle Tampereen eteläosiin.

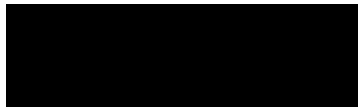
Yhteenveto

Yhteenvetona hakija katsoo, että päätöksen perustelut ovat edellä esitetyllä tavalla virheelliset ja että haettu yhteislupa olisi tullut myöntää.

Destia Oy pyytää, että Vaasan hallinto-oikeus kumoaa Lempäälän viranomaislautakunnan päätöksen 23.04.2025 § 18 ja palauttaa sen uudelleen käsiteltäväksi.

Tampereella 27.5.2025

Destia Oy

(asiakirja allekirjoitettu sähköisesti)

Liitteet

1. Valituksenalainen päätös. Lempäälän kunnan viranomaislautakunta 23.04.2025 § 18.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Signom -allekirjoituspalvelulla.

Päiväys: 27. toukokuuta 2025, 10:53:43

Destia Oy

Vahva tunnistus:

27. toukokuuta 2025, 10:53:32

Mobiilivarmenne